

južnotirolskih škofij. Vsem spremenljain na tem področju se je goriški nadškof Attems odločno uprl in na nek način pomagal graditi v Rimu zid nezaupanja do ljubljanskega škofa Janeza Karla Herhersteina in do njegovega pastoralnega programa, ki je bil v celoti v skladu s prenovitvenimi prizadevanji zgoraj že omenjenega italijanskega duhovnika in učenjaka Ludvika Muratorijskega, ali bolje rečeno, popolnoma v soglasju s prenovitvenimi programi Cerkve leta 1758 umrlega papeža Benedikta XIV.

Osebnostna pisma nadškofa Attemsa njegovemu prijatelju, stišskemu opatu Tauffereju, nam nadškofa Attemsa razodevajo kot globoko čutečega človeka, ki je v trpljenju in osebnih preizkušnjah potreboval prijateljsko besedo in nasvet, v objavljenih dekretih vizitacij pa je čisto oster, kdaj pa kdaj tudi neoseben in legalističen. Bil je nedvomno človek svojega časa, odsev razmer v Cerkvi in družbi, v kateri je Attems živel. Končna sodba o njem je nedvomno lahko le pozitivna. Bil je velik kot knez in kot škof. Vizitacijski zapisniki, ki nam jih je zapustil, pa so in ostanejo izjemen vir za versko in cerkveno, socialno in družbeno zgodovino slovenskega človeka v 18. stoletju. Izjemen vir seveda tudi za krajevno zgodovino, saj nam največkrat prav ti zapisniki nudijo edine ali pa vsaj najbolj izčrpne podatke o posameznih krajih. Zato bi se seveda ob koncu rad še posebej zahvalil vsem tistim, ki so izdajo tega dragocenega vira načrtovali, vsem tistim, ki so izdajo vizitacijskih zapisnikov goriškega, tolimskega in devinskega arhidiakona pripravili in jo izdali in seveda vsem tistim, ki so tako zahteven projekt tudi finančno podprli. Težjo dela in organizacije je nosil prof. Luigi Tavano, s slovenske strani pa sta projekt podprla Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije in Arhiv Republike Slovenije.

France M. Dolinar

Slovenski arhivski časopis, Časopis za arhivistiko in aktualna vprašanja, Arhivsko društvo Maribor, leto 1994, letnik 1, štev. 1-4

Ideja o izdajanju pričujočega časopisa se je porodila na ustanovnem občnem zboru Arhivskega društva Maribor. SAČ je bil zasnovan dokaj široko in naj bi strokovno in informativno pokrival vsa področja arhivistične dejavnosti. Do sedaj so izšle tri številke (2 enojni in 1 dvojna). V prvi številki je dr. Duša Kmel Umek predstavila delo ekspertne skupine za arhivistiko pri Ministrstvu za kulturo v letih 1992 in 1993, nato pa so v treh poglavjih članki (Mladi in arhivsko gradivo, Knjižnica v arhivu, Zbirka žigov, Iz širših aktivnosti), ki predstavljajo delo Pokrajinskega arhiva v Mariboru. Jedro druge številke glasila so pripombe, ki so jih dali posamezni arhivi in Arhivsko društvo Slovenije na predlog Zakona o arhivskem gradivu in arhivih. V številki 3-4 bi opozorila le na članek Zdenke Rajh Pisani svet pisarni, ki je nastal ob njeni

razstavi Pisarni nekoč in danes (zanimiva je predvsem objava pisarniškega reda iz leta 1870), in na kratko analizo Miroslava Novaka o strojni in programski opremi v slovenskih arhivih.

Vsekakor mislim, da je SAČ obetal veliko več, kot pa je do sedaj ponudil.

Ivanka Zajc-Cizelj

Uredništvo portala SIstory nima soglasja avtorja za objavo članka